

Katholieke Nationale Commissie voor Oecumene
Guimardstraat 1 – 1040 Brussel
ce.belgica@interdio.be - 02 507 05 93
secretaris: Mgr. Etienne Quintiens

Eenenvijftigste oecumenische ontmoetings- en studiedag

De impact van de Hervorming in onze Kerken

07.10.2017

Sint-Andriesabdij - Zevenkerken 4 - 8200 Sint-Andries Brugge

Conclusies door professor Peter De Mey, voorzitter van de Commissie

Vandaag hebben vier theologen met een verschillende denominationele achtergrond - Lutheraans, Evangelicaal, Orthodox en Rooms-Katholiek – ons geholpen om de 500ste verjaardag van de Reformatie gezamenlijk te herdenken. Het was de katholieke die ons herinnerde aan het bekende adagium van de Reformatie dat de kerk en dus de verschillende christelijke Kerken zich voortdurend dienen te hervormen, maar dat we zo tegelijk aan oecumene doen. Paus Franciscus heeft in het spoor van Vaticanum II goed begrepen dat ook het kerkinstituut hervorming nodig heeft in de richting van een grotere synodaliteit.

De Orthodoxe kerk heeft volgens Antoine Arjakovsky een viervoudige hervorming nodig: liturgische vernieuwing, het gezamenlijk herlezen van de geschiedenis, het herdenken van ‘de noodzakelijke samenwerking tussen Kerk en staat’ en het waarderen van de bijdrage van iedere persoon, ook van ‘de vrouwelijke charisma’s’.

Misschien heeft het onze toehoorders verbaasd dat onze twee Protestantse sprekers een kritische kanttekening plaatsten bij deze uitnodiging: dominee Jousselin is vooral van mening dat de zoekende mens in onze samenleving die misschien wel ‘post-postmodern’ mag genoemd worden, in het spoor van Luther geholpen moet en mag worden om de bevrijdende nabijheid van God te ervaren. Jelle Creemers wist dat de vernieuwingsbewegingen in evangelicale en pinksterkerken vaak gepaard gingen met een bevestiging van de eigen identiteit in onderscheid van die van andere kerken en dat de prille oecumenische openheid in zijn Kerk beter niet in de kiem gesmoord werd.

Kerken kunnen elkaar dan misschien helpen hun identiteit aan elkaar uit te leggen en ze zelfs gemeenschappelijk vorm te geven. Dan hoeft de identiteit van de Rooms-Katholieke Kerk door een evangelisch christen niet langer meer als ‘van boven beginnend’ in contrast gezien worden met de Protestantse, zoals ook veel Orthodoxe christenen nog steeds de karikatuur van een louter universalistisch geleide katholieke kerk huldigen. Vaticanum II heeft immers ook de waarde van de lokale Kerk herontdekt – zelfs op het kleinste niveau van de

basisgemeenschappen, zoals *Evangelii Gaudium* het stelt – maar combineert dit met een waardering van de universele Kerk als een gemeenschap van lokale Kerken.

Wat ik als uitdaging voor mijn Kerk en misschien wel voor alle christelijke Kerken vandaag wil meenemen is de vraag hoe de persoonlijke geloofservaring van Luther door hedendaagse christenen toegeëigend kan worden. Op het theoretische vlak – zoals Annemarie Mayer aangaf – verklaren katholieken en lutheranen gezamenlijk in de Gemeenschappelijke Verklaring over de Rechtvaardigingsleer dat we als christenen ‘door genade alleen door God aanvaard worden’. Zijn echter veel van onze medechristenen niet die ‘oprechte houding van berouw en boete’ waartoe Luther opriep, kwijtgeraakt? Ik ben ervan overtuigd dat de aansporing die dominee Jousselin ons op grond van de geloofservaring van Luther meegaf, door ieder van ons voortdurend herbeleefd moet worden: ‘Beleef iedere ochtend de genade van je doopsel.’